

บันทึกย่อประวัติทั่วไปของศิลปะด้านอินเดียนและตะวันออกไกล

ม.จ. สุภัทรทิศ ศิลกุล ทรงแปลจากบทความของนาย ฟิลิปป์ สเตร์น
(Philippe Stern) ภัณฑารักษ์พิพิธภัณฑ์เมย์ ประเทศฝรั่งเศส
ศาสตราจารย์ บอร์ช เซเคส์ ตรวจสอบแก้ไขให้ตรงตามต้นฉบับ
ผู้แปลขออุทิศความอุตสาหะในการแปลหนังสือเรื่องนถวายเป็นสักขีพยาน

คือ

สมเด็จพระยาตำราภิรมย์ยานุภาพ

ศิลปะของประเทศจีน

มีศิลปะบางชนิดของประเทศญี่ปุ่นรวมอยู่ด้วย

[ต่อจากฉบับปีที่ ๖ เล่ม ๘ มกราคม ๒๕๕๖]

สำหรับลักษณะที่งามชดช้อยของศิลปะสมัยราชวงศ์ถังก็ควรขบขันทำด้วยคนเฝ้าเด็ก ๆ สำหรับผู้ในท้องศัพ เป็นคนว่ารูปละครหรือคนคนตรซงกงาม มีทั้งความงามตามธรรมชาติ และ ความ อคมคคติ อยู่นในความงามอย่างชดช้อย นั้นพร้อมกันรูปเหล่านั้นมีการเรียงตนทั้งสามคือทองยืนออกมาข้างหน้าคงที่เราใดกล่าวมาข้างต้นแล้ว ว่ากลายเป็นท่าทสง่าของสมัยนั้น (รูปที่ ๑๓๗) ในหลวมฝั่งศพเหล่านั้นเราจะพบรูปยืนสัตว์เล็ก ๆ เช่นเดียวกับโดยเฉพาะรูปงามสง่า ซึ่งก็ค่อนข้างทำเกินความ

จริง มีขาข้างหนึ่งยกขึ้น รูปยืนคนเฝ้าสมัยราชวงศ์ถังนั้น เช่น ทร จก กั้น มาก ในทวีปยุโรปและมีผู้ทำปลอมชมนามากมาย ลักษณะ งาม ชดช้อย และ ชวค ทรงสูงทั้งสมัยโบราณนั้นก็อยู่เช่นเดียวกันในรูปบุคคลกำลังเหาะแขวน คชหินศิระลงข้างล่าง บนระฆังบางใบ (เป็นต้นว่าระฆังโบราณของเกาหลี พ.ศ. ๑๒๕๐-๑๒๗๕) รูปบุคคลกำลังเหาะเหล่านั้นก็มักจะกลายเป็นเครื่องประดับที่งามมากประดับอยู่ คือทำเป็นรูปผ้าซึ่งเนืองจากร่างกายของคนนั้นไต่หิ้งลงต่ำ ผ่านนกลีลาวชน

รูปที่ ๑๓๘

ข้างบน เช่นเดียวกับเราจะเห็นรูปบุคคล
กำลังเหวี่ยงหินหรือขว้างดาบลงตามแนวนซึ่งงามมาก
ที่ถ้ำถวนฮวง (ภาพเต็มนี้มาขุดที่พิพิธภัณฑ์
กัทึกเมต) (รูปที่ ๑๓๘)

ดูเหมือนจะเป็นในสมัยกลางของราช-
วงศ์ถัง ค.ศ. ๖๑๕ — ๑๓๕๐
ซึ่งกระแสนศิลปะอินเดียปะถ่านใหม่ได้
เข้ามาถึงยังประเทศจีนและเลยตลอดไปจน
ถึงประเทศญี่ปุ่น กระแสนศิลปะใหม่
ได้เปลี่ยนแปลงไปทั้งหมดถึงกระแสนศิลปะ
ซึ่งเข้ามาในสมัยราชวงศ์เว่ ในกระ-

แสดครั้งที่ ๒ นี้ แม้ว่าลวดลายละเอียดจะ
ได้เปลี่ยนแปลงไปในการเดินทางก็ แต่
เราก็คงรู้สึกได้อย่างดีว่ายังมีจิตใจเป็น
แบบอินเดียอยู่ อิทธิพลจะมองเห็นได้
ในประเทศจีน โดยเฉพาะ จาก ปฏิมากรรม
บางชิ้น ในถ้ำเทียน ลองซาน และจากภาพ
เขียนที่วัดโฮรายจิ (Horyuji) ในประเทศ
ญี่ปุ่น ที่ถ้ำเทียน ลองซาน รูปเหล่านี้จะมี

รูปที่ ๑๓๙

ตะโพกยื่นออกไปทางข้างและมีเครื่องแต่ง
 กายแบบอินเดียซึ่งแสดงให้เห็นว่าอยู่ใกล้
 เคียงกับลักษณะ คาง เค็ม ของ อินเดียมา
 (รูปที่ ๑๓๘) ที่ประเทศญี่ปุ่น ภาพเขียน
 ทิวทัศน์รายล้อมคอกกลุ่มภาพใหญ่ ของภาพ
 เขียนญี่ปุ่นสมัยโบราณ นางสาวไอโยเบร์
 (Mlle. Auboyer) ได้ชี้ให้เห็นว่าอิทธิ
 พลอินเดียได้เข้ามาถึงประเทศญี่ปุ่นในสมัย
 นานภายหลัง ที่ ได้ ผ่านภาค กลางของทวีป
 เอเชียมาแล้ว อิทธิพลเหล่านี้มรดกลาย
 ใหม่เข้าไปนอนอยู่ แต่ลักษณะทั้งหมด
 ตลอดจน วิธีการ วางภาพ และ ความรู้สึก
 ทั่วไปนั้นยังคง อยู่ใกล้เคียงกับภาพ
 เขียนอินเดียที่ถ้ำอาสนะปะโฮไซ แม้ว่า
 จะมออารยธรรม ชนค่อนเข้าไปนอนอยู่ด้วยดี
 ตาม ภาพเขียนทิวทัศน์รายล้อม (ราว
 พ.ศ. ๑๒๕๐ — ๑๓๕๐) แสดงภาพหมู่
 เทวดา ภาพทั้งหมดแสดงความรู้สึกชื่น
 ช้าง เหนื่อย ในการส่ง สอน สรรพสัตว์ และ
 แสดงความรู้สึกชื่นตลกขบขัน วิธีการท
 ุ้ใช้นั้นแสดงความรู้สึก จากที่ ที่มีอยู่อย่างชัด
 เจน และใช้แสงเพื่อแสดงความหนาของ
 ภาพทั้งภาพเขียน ที่ถ้ำอาสนะปะโฮไซ (รูปที่
 ๑๔๐)

สำหรับภาพเขียนที่เล่าเรื่องเร่าก้อาจ
 จะเห็นได้จากภาพเขียนที่ถ้ำควนฮวง

รูปที่ ๑๔๐

แว่นส่องทำด้วยโลหะสมัยราชวงศ์ถัง
 ซึ่งแสดง ให้ เห็น อิทธิพล ทางทิศตะวันตก
 เข้าไปนอนอยู่นั้น จะมีภาพจำหลักนูน
 มากเกือบยี่สิบรูป เป็น เครื่อง ประดับ
 อย่างมากมาย . (เช่น ต้นวารุ๊ปพุกยชาติ
 รูปสัตว์ รูปเครื่องหมาย ๑๒ ชาติ)
 และไม่มี ลวดลายเด่นเป็นรูปเครื่องประดับ
 แบบเรขาคณิต หรือ ลวดลายเกี้ยวสอกกัน
 อย่างประณีตดังในสมัยก่อน (รูปที่ ๑๔๑)

เราจะไม่ ศึกษาปฏิมากรรมต่อไปจาก
 สมัยราชวงศ์ถัง เพราะต่อจากนี้ถึง
 สมัยเสื่อมอย่างรวดเร็ว ในสมัยราชวงศ์
 ซ้อง (พ.ศ. ๑๘๕๐—๑๘๕๐) รูปกวนอิม

รูปที่ ๑๔๑

ทำด้วยไม้ ยกขาข้างหนึ่งขึ้นเป็นลักษณะประจำแบบซึ่งยังงามอยู่ แต่ทว่าครุ สักว่าทำเกินความจริงไป และไม่มี ความหมายอะไรเลยแล้ว (รูปที่ ๑๔๒)

ในประเทศญี่ปุ่น พร้อม ควบ นายช่าง โจโช (Jocho) (อยู่ในระหว่าง พ.ศ. ๑๕๕๐ — ๑๖๕๐) และพุทธศาสนาดัทชิ ฮิมิตากะ (Amida) เราจะเห็นมีศิลปะค่อนข้างหนักแต่ก็ยังรักษาความสงบอย่างลึกซึ้งไว้ ศิลปะนี้จะนำไปถึงการพบฟูใหม่ของ ปฏิกิริยากรรม ญี่ปุ่น เช่น ควบ สุก ใน พ.ศ. ๑๗๕๐ ถึง ๑๘๕๐ ซึ่งเราจะแลเห็นมีพระพุทธรูปญี่ปุ่นขนาดใหญ่หลายตัว สัมฤทธิ์ แต่ต่อมาปรับเปลี่ยนกันจนกระ มีความเสื่อมลงทีละน้อย ๆ

ต่อไป นี้เราจะได้กล่าวถึงภาพเขียน โทก ๆ ในประเทศจีนและญี่ปุ่น และจะ ย้อนขึ้นมาถึงสมัยราชวงศ์ถังก่อน ตั้งแต่ พ.ศ. ๑๒๕๐ เราจะพบการเขียนภาพบุคคล ซึ่ง แสดง ความสามารถอย่างหลักแหลมพอใช้ ใช้วิธีการอย่างง่าย ๆ รูปเหล่านี้คนเกือบออกมาจากพื้นหลังนืด หนอยและ แสดงเป็นรูปเห็นไม่เต็มหน้า ภาพที่น่าสนใจที่สุดก็คือ ภาพเขียนจีนซึ่งได้เกิดและ ต่อมาเขียนแบบไว้ที่ประเทศญี่ปุ่น ลักษณะ ในการ เขียนนั้น อยู่ ต่อ มาจนถึงสมัยราช-วงศ์ซ่ง พร้อมควบกับการแสดงลักษณะ ในใบหน้าอย่างเฉียบแหลม ถ้าற்பัประ

รูปที่ ๑๔๒

เทศณัฐชนราว พ.ศ. ๑๗๕๐—๑๘๕๐ เรา
จะเห็นภาพ ซึ่ง แสดงรูปเห็น ไม่เต็มหน้า
เช่นเช่นเช่นเคยวกน แต่มีเครื่องแต่งกาย
เป็นณัฐชน โดยเฉพาะ ต่อมาใน พ.ศ.
๑๘๕๐—๑๙๕๐ ทั่วประเทศณัฐชน ภาพ
บุคคลเหล่านี้ ทำตามความจริงจนเกินไป
มีการลอกถ่ายละเอียดยกแม้ว่าจะเล็กลงจน
ทำให้รู้สึกว่าขาดความจริงใจไป ใน
ประเทศจีนในสมัยก่อนมากคือรูปภาพบุคคล

แสดง ชีวิตประจำวัน อยู่เป็น จำนวนพอให้
เป็นต้นว่า รูป พระจักรพรรดิ และนางก้านด
 ฯลฯ (กล่าวกันว่าผู้เขียนคือ เยนหลี่-เพน
(Yen Li-pen) ระหว่าง พ.ศ. ๑๑๕๐—
๑๒๕๐ (รูปที่ ๑๔๓) รูปสัตว์และรูป
บุคคลได้รยการวาดเช่นคิมชีวิตจิตใจอย่าง
ซึกเจินใน พ.ศ. ๑๕๕๐—๑๖๕๐ โทย
หลี่ลอง—เมียน (Li Long-mien) บาง
ครั้งกมภาพ แสดง ชีวิต ประจำวัน กยภาพ

รูปที่ ๑๔๓

ที่สำคัญของราชวงศ์มิง (Ming) เป็น
ภาพบุคคลเห็นเต็มตัว หน้าที่ตรง
คอค่อนข้างแข็ง แต่ยงรู สักวามอานา
บางชนิดปนอยู่

ภายหลังการกล่าวอย่างเลาๆ และ
รวดเร็วเกี่ยวแกววมนาการของภาพบุคคล
แล้ว เราที่จะยกคนกลับมาถึงสมัยเกาอก
ตั้งแต่ราชวงศ์ตง แล้ว เราจะเห็นว่าภาพ

ธรรมชาติปนกันอยู่เป็นต้นว่าในภาพ
“ชาวนาถลับจากทำงาน” (สมัย
ราชวงศ์ซ่ง) รูปชนชาติ ตะวันตก
มีอยู่โดยเฉพาะในสมัยราชวงศ์หงวน
(Yuan) (พ.ศ. ๑๘๕๐—๑๙๕๐)
เป็นต้นว่ารูปชนชาติตาค (tartare)
(๑) ชุม้า

บางคนเราจะมาลงสังขงเราสักวา
สำคัญที่สุดเพราะเขนแยกที่สุดเ็นภาพ
เขนของจีน คือการวาดภาพสนาโดยใช้
หมกเงิน (le lavis a l'encele de Chine)
การใช้สีๆ เคียววาดภาพนปรากฎมาแล้ว
ตั้งแต่สมัยราชวงศ์ตงโดยใช้เส้นรอบนอก
อย่างจำกัดและใช้สีอย่างสีให้เด่นชน บาง
ที่จะเกิดชนโดยวางเว (Wang Wei) ซึ่ง
กล่าวกันว่าเป็นผู้ สร้างสกุลช่างทางทศิโค
คือสกุลช่างซ่งใช้สีๆ เคียว ในการวาด

(๑) คือชนชาติตอรุกและมองกล.

ภาพ แต่เมื่อดึงสัมพันธ์ของ (พ.ศ. ๑๘๕๐ — ๑๘๕๐) ภาพเขียนแบบจีนได้เจริญขึ้น โดยเฉพาะมีวิธีการแบบใหม่ซึ่งเกิดขึ้นภายใต้ อิทธิพล ของการ เขียนอักษรจีน

สิ่งซึ่งเป็นลักษณะของ การวาดภาพแบบนักคอ การใช้พู่กันที่มีความสำคัญอย่างประหลาด

เราทราบกันแล้วว่าชนชาติจีนซึ่งมีตัวอักษร ใช้เขียน เป็นรูปภาพต่าง ๆ เป็นจำนวนมากนั้น ได้เกิด ทนการเขียน อักษรไว้ ในอันที่ความสำคัญ ชั้นแรก เสมอ การเขียน อักษรจีนชนชาติจีน จึง

รูปที่ ๑๔๔

ว่าอยู่สูงกว่าภาพเขียน และยิ่ง สูงกว่าปฏิมากรรมขึ้นไปอีก

ความคุ้นเคยกับพู่กันทำให้ช่างเขียนภาพซึ่งใช้สี ๆ เคียวสามารถใช้สีทุกเงาได้ตั้งแต่ดำจนขาว โดยผ่านสีเทาทุกชนิดทั้งนี้โดยดลใจมาจากรูปเขียนอักษรจีนและใช้ พู่กันหลังของไหมหรือกระดาษที่

จะเขียนภาพนั้นเองเข้าช่วย เช่นเคียวกันโดยการทำให้เส้นหนาจนหรือบางลง ช่างเขียนก็อาจใช้ พู่กันวาดภาพบุคคลลงได้ในที่ว่างโดยมีเส้นนอกไม่ติดต่อกัน การแก้ไขอย่างไรจะทำได้ไม่ไ้เลย และเส้นนั้นจะวาดจนติดก็โดยการ ใช้พู่กันแต่เพียงครั้งเดียว ในชั้นแรกภาพเหล่านี้จะมีอิสระ และ ความเป็นตนเองอย่างน่าประหลาดใจ แต่ต่อมาบางครั้งและทีละเล็กละน้อยความเลื่อม ก็ค่อยเข้าครอบงำแบบ

ประจำตัว ช่างเขียนบางคนจะชำนาญ โดยเฉพาะ เป็นต้นว่ารูปพันธุ์ ผักชนิดหนึ่ง ซึ่งทำเป็น ชุดเท่านั้น

ภาพบุคคลซึ่งคุ้นชินมาอย่าง ชัดเจนโดยอาศัยเส้นพู่กันหนาหรือบาง และบางครั้งก็ไม่ติดต่อกันนั้นปรากฏขึ้นอย่างน่าพิศวงตั้งแต่ พ.ศ. ๑๘๕๐ เป็นต้นว่าภาพ “นักบวชกำลังบำเพ็ญกรรม” ของ เซอะโก (Che K'o) (รูปที่ ๑๔๕)